

Zdeněk Jemelík: Počteníčko pro senátory

infokuryr.cz/n/2023/05/31/zdenek-jemelik-poctenicko-pro-senatory

kuryr

31. května 2023

Sdílím údiv prezidenta republiky nad neúspěchem jeho návrhu na jmenování soudce Josefa Baxy ústavním soudcem. Vzpomínám při tom na trapné zacházení senátorů s návrhem na jmenování soudce Jana Sváčka ústavním soudcem. Podlehli tehdy špinavé štvanci proti uchazeči a připravili tak Ústavní soud o báječného soudce. Nabyl jsem tehdy dojem, že projednávání návrhu v senátu může být hra, která umožňuje senátorům nebo jejich „loutkovodičům“ vypořádat si účty s prezidentem nebo s navrhovaným kvůli nějakým sporům, které nemají vliv na způsobilost navrhovaného k výkonu funkce. Uchazeč tak možná je kopacím míčem v zápase dvou mocenských lobby, v nichž zájem o kvalitní obsazení Ústavního soudu je jen zástupnou záminkou.

Výsledek jednání Ústavně právního výboru Senátu je pro mne o to překvapivější, že Josef Baxa je výrazná osobnost, veřejnosti dobře známá, jejíž způsobilost k výkonu funkce ústavního soudce nebo dokonce předsedy Ústavního soudu se zdá být nezpochybnitelná. Patří k nejvýznamnějším představitelům polistopadového soudnictví. Kam přišel, tam za sebou poctivou práci zanechal nesmazatelnou stopu. Začal jsem jej vnímat, když jako soudce vykonával funkci náměstka ministra spravedlnosti. Přivedl jej tam legendární Otakar Motejl. Projevoval se jako brilantní právník a byl vstřícný vůči občanům, kteří se na něj obraceli. Nasadil vysokou laťku úrovně pro své následovníky a možná tím otevřel cestu pro skvělého Vladimíra Krále. Nezapomenutelnou úlohu sehrál při založení právnické fakulty v Plzni (s nepravostmi, ke kterým tam později došlo, neměl nic společného). Ač trestní právník, stal se prvním předsedou Nejvyššího správního soudu. Kombinace vynikající úrovně právníka, obsáhlé manažerské zkušenosti, názorové vyzrálosti a osobní čestnosti jej činí mimořádně způsobilým pro jakoukoli vysokou funkci v resortu spravedlnosti, Ústavní soud nevyjímaje. Pokud se stane předsedou Ústavního soudu, určitě nepodlehne pokušení politického aktivismu a současně bude naprosto vzdorný proti ovlivňování „z nejvyšších míst“. Být prezidentem a chtěje mít v čele Ústavního soudu povolného vykonavatele přání, Josefa Baxu bych nejmenoval. Ovšem o jeho soudcovské spolehlivosti bych nepochyboval.

Senátorům vřele doporučuji, aby si přečetli knihu Hledání rovnováhy aneb Život soudce, kterou Josef Baxa sepsal s Tomášem Němečkem. Její obsah v podstatě podporuje dojmy, které mám z dlouholetého příležitostného sledování jeho kariéry i z osobního jednání a z názorů společných přátel, kteří mi jsou autoritou.

Jsem zdrženlivější v názoru na odmítnutí Daniely Zemanové. Tézi barona de Montesquieu o rovnocennosti tří sloupů státní moci považuji za středověký blud a odmítám nárok politizujících soudců na nadřazenost jejich kasty nad ostatní občany. Nezávisle na tom ale považuji zajištění rozhodovací nezávislosti soudců za nezbytný

atribut právního státu. Daniela Zemanová se jako předsedkyně Soudcovské unie se mi jevila jako zastánkyně nadřazenosti soudcovské kasty. Navíc s ní mám osobní zkušenost. Vedl jsem s ní spor kvůli způsobu, jakým naložila s mou žádostí podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Ministerstvo spravedlnosti mi jako stížnostní orgán dalo za pravdu a přikázalo soudu, aby mou žádost projednal znova. Mělo to pouze malou vadu krásy: než ministerstvo po několika měsících od podání o mé stížnosti rozhodlo, proces, kvůli němuž jsem se dožadoval vysvětlení, skončil pravomocným zprošťujícím rozsudkem, takže už nebylo o čem jednat. Tím nezpochybňuji její právnické kvality a nevylučuji, že by jako vykladačka souladu rozhodnutí obecných soudů s ústavním právem mohla podávat perfektní výkony.

Případné čtenáře upozorňuji, že jsem laik a podle názoru jednoho významného představitele státní moci má stanoviska jsou „jakobínská“.

Zdeněk Jemelík

PRO

PRÁVO RESPEKT ODBORNOST